

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА,
методичні вказівки та індивідуальні завдання
до вивчення дисципліни
“МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ”

Дніпропетровськ НМетАУ 2013

Зміст

1. Робоча програма з дисципліни «Міжнародні економічні відносини»
2. Методичні вказівки до виконання індивідуальних робіт з дисципліни «Міжнародні економічні відносини»
3. Тематика індивідуальних завдань з дисципліни «Міжнародні економічні відносини»
4. Питання для підсумкового контролю з дисципліни «Міжнародні економічні відносини»
5. Плани семінарських занять з дисципліни «Міжнародні економічні відносини»
6. Тестові завдання з дисципліни «Міжнародні економічні відносини»

1. Робоча програма
Міністерство освіти і науки України
Національна металургійна академія України
Кафедра політичної економії

З дисципліни **Міжнародні економічні відносини**

Галузь знань **0306** **Менеджмент і адміністрування**

Напрямок **6.030601** **Менеджмент**

Розклад навчальних годин

	Всього	Семестри			
		7	8		
Усього годин за навчальним планом	108	72	36		
у тому числі:					
Аудиторні заняття	48	32	16		
з них:					
- лекції	32	24	8		
- лабораторні заняття					
- практичні заняття					
- семінари	16	8	8		
Самостійна робота	60	40	20		
У тому числі:					
- підготовка до аудиторних занять	23	12	11		
- виконання курсових проектів (робіт)					
- виконання індивідуальних завдань					
- підготовка до контрольних заходів	27	18	9		
- опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях					
Підсумковий контроль	ДЗ		ДЗ		

Безвідривна форма навчання

Розклад навчальних годин

	Всього	Семестри			
		5			
Усього годин за навчальним планом	108	108			
у тому числі:					
Аудиторні заняття	34	34			
з них:					
- лекції	17	17			
- лабораторні заняття					
- практичні заняття					
- семінари	17	17			
Самостійна робота	74	74			
у тому числі при:					
- підготовці до занять	31	31			

- виконанні курсових проектів (робіт)					
- виконанні домашніх завдань					
- підготовці до контрольних робіт	8	8			
Підсумковий контроль	Іспит	Іспит			

Загальні положення

Мета дисципліни: формування у майбутніх менеджерів системи спеціальних знань з проблем розвитку та сучасного стану міжнародних економічних відносин (МЕВ) для фундаментальної та спеціальної освіти та для практичної діяльності за фахом.

Завдання дисципліни: розуміти сутність МЕВ, їх значення та еволюцію, чинники і рівні розвитку, особливості дії законів і принципів; засвоїти понятійний апарат, що застосовується в світовій господарській практиці; знати форми МЕВ, особливості розвитку інтеграційних процесів та діяльності міжнародних економічних організацій; уміти творчо аналізувати стан системи міжнародних економічних відносин, визначати проблеми й тенденції їх розвитку; використовувати одержані знання в умовах України, виходячи з цілей її інтеграції у сучасну систему світогосподарських зв'язків.

Предмет дисципліни: система зв'язків національних економік різних країн на основі поділу праці.

Структура дисципліни

Модуль	Тема лекції і заняття	Обсяг, (годин)	Шифр зміст модуля	Вид підсумкового контролю
1	Модуль 1. Світова економіка: зміст і основи руху. Світовий ринок товарів та послуг.			
	Лекції			
	Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини (МЕВ)».	1		
	Тема 2. Світове господарство (СГ) та особливості його розвитку. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у СГ і МЕВ.	1		
	Тема 3. МЕВ у системі світового господарства і проблеми їх розвитку.	1		
	Тема 4. Еволюційні періоди формування МЕВ.	1		

	Тема 5. Середовище розвитку МЕВ.	1		
	Тема 6. Закони і принципи розвитку СГ і МЕВ.	1		
	Тема 7. Міжнародний поділ праці як об'єктивна основа МЕВ.	1		
	Тема 8. Загальні проблеми сучасних МЕВ.	1		
	Тема 9. Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ).	1		
	Тема 10. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні МЕВ.	1		
	Семінарські заняття			
	Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини (МЕВ)».	1		
	Тема 2. Світове господарство (СГ) та особливості його розвитку. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у СГ і МЕВ.	1		
	Тема 3. МЕВ у системі світового господарства і проблеми їх розвитку.	1		
	Тема 5. Середовище розвитку МЕВ.	1		
	Тема 6. Закони і принципи розвитку СГ і МЕВ.	1		
	Тема 7. Міжнародний поділ праці як об'єктивна основа МЕВ.	1		
	Тема 8. Загальні проблеми сучасних МЕВ.	1		
	Тема 9. Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ).	1		
				Контрольна робота (тестування)
	Самостійна робота	18		
	Підготовка та складання підсумкового контролю	9		
	Підготовка до аудиторних занять	9		
	Усього	36		
2	Модуль 2. Рух факторів виробництва у світовій економіці. Світова валютна система і міжнародні розрахунки.			
	Лекції			
	Тема 11. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво.	1		
	Тема 12. Міжнародні науково-технічні відносини.	1		
	Тема 13. Міжнародна міграція робочої сили.	2		
	Тема 14. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини.	4		
	Тема 15. Міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу.	4		
	Тема 16. Міжнародні організації з регулювання валютних відносин.	1		
	Тема 17. Міжнародна торгівля як головна форма МЕВ та її регулювання.	3		
	Тема 18. МЕВ у сфері послуг.	1		Контрольна робота (тестування)

	Тема 19. Міжнародні транспортні відносини.	1		
	Семінарські заняття			
	Тема 13. Міжнародна міграція робочої сили.	1		
	Тема 14. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини.	1		
	Тема 15. Міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу.	2		
	Тема 17. Міжнародна торгівля як головна форма МЕВ та її регулювання.	2		
	Самостійна робота	12		
	Підготовка та складання підсумкового контролю	9		
	Підготовка до аудиторних занять	3		
	Усього	36		
3	Модуль 3. Міжнародна економічна інтеграція та глобалізація.			
	Лекції			
	Тема 20. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків.	2		
	Тема 21. Економічна єдність світу і глобальні проблеми СГ і МЕВ.	2		
	Семінарські заняття			
	Тема 20. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків.	1		
	Тема 21. Економічна єдність світу і глобальні проблеми СГ і МЕВ.	1		
	Самостійна робота	30		
	Підготовка та складання підсумкового контролю	9		
	Підготовка до аудиторних занять	21		
	Усього	36		
	УСЬОГО	108		Контрольна робота (тестування)

Зміст дисципліни Лекційний курс

№№ тем	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
1.	<p>Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини» Предмет вивчення курсу «МЕВ», його місце серед інших економічних дисциплін; структура і логіка викладання. Значення в підготовці спеціалістів. Мета, завдання і нові підходи до вивчення курсу, його інформаційно-методичне забезпечення.</p> <p>МЕВ як економічна категорія. Суттєвість МЕВ, їх значення, об'єктивна основа і передумови розвитку.</p> <p>Рівні розвитку МЕВ: функціональні, економічні, територіальні, за суб'єктами діяльності.</p> <p>Особливості розвитку МЕВ на сучасному етапі. Роль МЕВ у процесі інтеграції України в систему світогосподарських зв'язків.</p>	1
2.	<p>Світове господарство (СГ) та особливості його розвитку. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у СГ і МЕВ Світове господарство: сутність, елементи і суб'єкти, формування, фактори розвитку. Міжнародна господарча взаємодія. Якісний і кількісний аспекти розвитку СГ. Головні тенденції формування СГ, рівні і цикли його розвитку.</p> <p>Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу та їх типологія. Регіональний принцип групування і головні регіональні групи країн світу.</p> <p>Соціально-економічний принцип систематизації країн світу. Країни Організації Економічного Співробітництва та Розвитку (ОЕСР). Три центри економічного розвитку. Малі привілейовані нації. Країни переселенського капіталізму. Країни середнього рівня розвитку.</p> <p>Країни, що розвиваються: поняття, загальні риси та місце у світовій економіці. Соціально-економічна структура. Країни з перехідною економікою, формування їх економічних угруповань і проблеми інтеграції у світову ринкову економіку. Країни централізованого планування.</p> <p>Місце окремих угруповань країн у СГ і МЕВ. Провідне значення промислово розвинутих країн. Проблема ліквідації економічної відсталості і неокolonіальної залежності країн, що розвиваються, особливості їх МЕВ. Реалізація Нового Міжнародного економічного порядку (НМЕП). Проблеми інтеграції у світове господарство країн з перехідною економікою, зміни у розвитку їх МЕВ. Проблеми інтеграції України у СГ.</p>	1
3.	<p>МЕВ у системі світового господарства і проблеми їх розвитку МЕВ як елемент структури СГ. Формування МЕВ з розвитком СГ. Фактори розвитку МЕВ у системі СГ. МЕВ як необхідна умова розвитку і структурний елемент національних економік. Особливості МЕВ окремих груп країн (промислово розвинутих, перехідних суспільств, країн, що розвиваються). Суб'єкти МЕВ.</p> <p>Еволюція МЕВ як зміна їх типів. Формування світової ринкової економіки. Новий міжнародний економічний порядок (НМЕП) – як концепція перебудови МЕВ.</p> <p>Форми МЕВ, їх взаємозв'язок.</p>	1

	Проблеми розвитку МЕВ – глобальні та регіональні. Глобалізація СГ і МЕВ як одна з головних ознак сучасного їх розвитку. Загострення діалогу «Північ-Південь». Якісні зміни діалогу «Схід-Захід» та внутрішньосистемних діалогів. Місце України в системі МЕВ.	
№№ тем	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
4.	Еволюційні періоди формування МЕВ Доколоніальний період розвитку МЕВ. Зародження та розвиток міжобщинних господарських зв'язків. Міжнародні торговельні зв'язки стародавнього світу. Міжнародні економічні відносини епохи середньовіччя. Зовнішньоторговельні відносини при феодализмі. Зовнішньоекономічні зв'язки Київської Русі та Гетьманської держави. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Сходу – Китаю, країн Південних морів, Середньої та Центральної Азії, Арабського Сходу. Колоніальний період формування МЕВ. Епоха Великих географічних відкриттів та їх вплив на розвиток МЕВ. МЕВ в умовах становлення індустріальної цивілізації. Зовнішня торгівля у період первісного нагромадження капіталу. МЕВ монополістичного капіталізму. Новий (неоколоніальний) період розвитку всесвітніх економічних зв'язків. Світогосподарські зв'язки в найновіший період. Зростання єдності світового господарства. Сучасні проблеми розвитку МЕВ.	1
5.	Середовище розвитку МЕВ Поняття середовища МЕВ, його структура і особливості. Природно-географічне середовище, основні його складові впливу на розвиток МЕВ. Економічне середовище формування МЕВ, стан ринкових відносин країн і особливості їх взаємовідносин. Економічні регулятори МЕВ. Політико-правове середовище. Особливості взаємодії політики і економіки в МЕВ. Політичні інтереси країн та регіонів. Політична стабільність і політичні ризики. Міжнародний тероризм як фактор формування політичного середовища. Правові регулятори МЕВ. Соціально-культурне середовище і його значення в розвитку МЕВ. Інфраструктура сучасних МЕВ. Роль транспорту і інформаційно-комунікаційних систем в розвитку МЕВ.	1
6.	Закони і принципи розвитку СГ і МЕВ Особливості дії економічних законів і закономірностей на міжнародному рівні. Протилежні сторони в МЕВ. Головні економічні закони розвитку СГ і МЕВ: інтернаціоналізація господарського життя, закон вартості, міжнародної конкуренції, нерівномірності економічного розвитку, міжнародного поділу праці, економічної інтеграції. Поняття та система принципів розвитку МЕВ, основні (загальні) і спеціальні принципи.	1
7.	Міжнародний поділ праці як об'єктивна основа МЕВ Система міжнародного поділу праці (МПП) та основні тенденції її розвитку у сучасних умовах. МПП – вихідна основа розвитку СГ і МЕВ. МПП як форма прояву суспільного поділу праці. Етапи розвитку МПП. Фактори поглиблення МПП. Вплив технологічної революції на МПП. Головні організаційно-економічні форми втілення МПП. Проблеми і передумови участі України в МПП.	1

8.	<p>Загальні проблеми сучасних МЕВ</p> <p>Глобальні і регіональні проблеми сучасності і загальні проблеми МЕВ. Соціально-економічні та політичні особливості розвитку МЕВ сучасного періоду: від конфронтації до співробітництва. Нові горизонти європейського співробітництва. Країни «третього світу» у системі МЕВ. Суперечності НМЕП та його еволюція. Загострення діалогу «Північ-Південь». Ісламський фактор розвитку МЕВ. Проблеми інтеграції нових незалежних держав (ННД) у світові міжнародні зв'язки. Фактори посилення економічної взаємозалежності країн, спільність конкретних економічних інтересів. Проблеми зовнішньої заборгованості в МЕВ. Форми, структура і масштаби зовнішньої заборгованості. Лібералізація зовнішньої торгівлі – загальна проблема сучасних МЕВ. Розвиток транснаціонального бізнесу та необхідність контролю за діяльністю ТНК. Проблеми розвитку міжсистемних та внутрішньосистемних діалогів.</p>	1
№№ тем	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
9.	<p>Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ)</p> <p>МЕІ – закономірність розвитку СГ і МЕВ. Сутність, цілі і значення МЕІ, основні риси. Передумови і фактори розвитку МЕІ як якісно нового рівня МЕВ. Головні учасники і організатори процесу МЕІ, його сучасні особливості. Форми МЕІ. Етапи формування міжнародних економічних інтеграційних угруповань.</p> <p>Світові інтеграційні процеси і Україна. Регіональний характер МЕІ як її особливість. Регіональні інтеграційні об'єднання промислово розвинутих країн. Об'єктивні передумови, політичні і економічні цілі, основні етапи розвитку Західноєвропейської економічної інтеграції. Єдність економічної системи країн ЄС. Особливості розвитку аграрної сфери. Створення західноєвропейської моделі єдиного промислового і науково-технічного розвитку. Єдина науково-технічна політика. Європейська валютна система. Інституціональна структура: і політико-правові механізми ЄС. Політика ЄС відносно третіх країн та їх угруповань. Проблеми подальшого розширення ЄС. Україна і ЄС.</p> <p>Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ). ЄС – ЄАВТ.</p> <p>Північноамериканська економічна інтеграція. Формування північноамериканської зони вільної торгівлі (НАФТА). США у світових інтеграційних процесах. Глобальна політика США щодо процесів європейської економічної інтеграції. Особливості економічних відносин з країнами АТР.</p> <p>Інтеграційні процеси в економіці країн, що розвиваються. Роль МЕІ у здійсненні НМЕП.</p> <p>Особливості економічної інтеграції країн Латинської Америки. Розвиток регіональних і субрегіональних інтеграційних угруповань. Латиноамериканська асоціація Інтеграції (ЛААІ). Договір басейну Ла-Плати, Андська група і Амазонський пакт. Центральнаамериканський спільний ринок (ЦАСР). Співробітництво Карибського басейну (КАРІКОМ). Латиноамериканська економічна система (ЛАЄС). Спільний ринок країн Південного конусу (МЕРКОСУР). Проблеми і перспективи створення системи колективних економічних дій у Латинській Америці.</p> <p>Проблеми розвитку регіонального економічного співробітництва в Африці. Основні економічні угруповання країн Африки. Економічне співробітництво західно-африканських держав (ЕКОВАС). Митний і економічний союз Центральної Африки (ЮДЕАК), його трансформація у економічний і валютний союз Центральної Африки (ЕВСЦА). Спільний ринок країн Магрибу. Спільний ринок Східної і Південної Африки (КОМЕСА). Співробітництво розвитку Півдня Африки (САДК). Проблеми формування Африканського економічного співробітництва. (АфЕС).</p> <p>Особливості розвитку економічної інтеграції в країнах Азії. Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН). Асоціація регіонального співробітництва Південної Азії (СААРК). Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС). Рада співробітництва арабських держав Перської Затоки (РСАДПЗ).</p>	1

	<p>Проблеми розвитку економічної інтеграції в східноєвропейських країнах у нових умовах переходу до ринкової економіки, створення нової моделі економічної інтеграції. Східноєвропейське співробітництво і вільна торгівля (СЕВТ). Вишеградська група. Центральноевропейська асоціація вільної торгівлі (ЦЕФТА). «Карпатський єврорегіон». Чорноморське економічне співтовариство. Економічний союз країн СНД. Центральноазіатське економічне співробітництво (ЦАЕС). Євразійське економічне співробітництво (ЄврАзЕС). Співтовариство Росія-Білорусь.</p> <p>Україна і інтеграційні угруповання країн.</p>	
№.№ тем	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
10.	<p>Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні МЕВ</p> <p>Поняття «міжнародні економічні організації» (МЕО). Роль МЕО в системі МЕВ. МЕО як проява тенденції багатостороннього економічного співробітництва. Головні функції, принципи і методи діяльності МЕО, механізм управління, фінансові кошти. Участь країн у МЕО як одна з форм реалізації їх суверенітету. Сучасна система МЕО, їх класифікація.</p> <p>Економічна діяльність ООН, її рівні. Система головних органів ООН. Генеральна Асамблея. Економічна і соціальна рада ООН (ЕКОСОР). Програми ООН. Регіональні комісії ООН з соціальних і економічних питань.</p> <p>МЕО поза системою ООН. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). «Паризький клуб».</p> <p>Міждержавні загальноєкономічні і політичні організації країн, що розвиваються. Організація американських держав (ОАД). Організація африканської єдності (ОАЄ). Організація ісламська конференція (ОІК). Ліга арабських держав (ЛАД).</p> <p>Міждержавні галузеві організації. Організація держав-експортерів нафти (ОПЕК) та її арабська група (ОАПЕК). Рада з нафти (АСКОПЕ). Асоціація судовласників (ФАСАЗ). Асоціація вантажовідправників. Міждержавні організації в галузі сільського господарства (щодо кофе, какао, бананів, цукру та ін.), в галузі промисловості та будівництва (щодо заліза і сталі, бокситів, олова, міді та ін.).</p> <p>Міжнародні об'єднання підприємців.</p> <p>Україна і міжнародні економічні організації.</p>	1
11.	<p>Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво</p> <p>Загальні передумови розвитку міжнародної інвестиційної та виробничої діяльності. Міжнародний рух капіталу. «Інвестиційний клімат». Види зарубіжних інвестицій, їх масштаби. Зміни питомої ваги головних економічних центрів у вивозі капіталів. Основні потоки міжнародного капіталообміну. Особливості регулювання руху капіталу, вплив ТНК на його переміщення. Вивіз капіталу як фактор інтенсифікації міжнародної</p>	1

	<p>інвестиційної і виробничої діяльності. Іноземні інвестиції в економіці України.</p> <p>Головні форми виробничого співробітництва. Роль НТР у його поглибленні. Міжнародна спеціалізація виробництва. Міжнародне виробниче кооперування. Співробітництво на компенсаційній основі.</p> <p>ТНК – головні суб'єкти міжнародної виробничої та інвестиційної діяльності, їх суттєвість і еволюція, сучасна стратегія. Типи монопольних об'єднань. Роль внутрішнього коопераційного обміну. Протиріччя між ТНК і національно-державною формою політичної організації суспільства. Регулювання діяльності ТНК.</p> <p>Спільні підприємства (СП). Передумови і особливості розвитку спільного підприємництва. Організаційно-правові і економічні форми створення і функціонування СП. Масштаби, рівень і динаміка розвитку СП. Вільні економічні зони. Класифікація ВЕЗ, особливості функціонування. Діяльність ВЕЗ в різних країнах.</p> <p>Передумови розвитку міжнародної підприємницької діяльності в Україні.</p>	
12.	<p>Міжнародні науково-технічні відносини</p> <p>Передумови науково-технічного співробітництва (НТС). НТС як форма МЕВ. Традиційні і нові форми НТС країн світу. Вплив НТР на розвиток міжнародного НТС. Міжнародний рух технологій та механізм її передачі. Сумісні наукові дослідження. Міжнародні науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР). Обмін науково-технічними досягненнями і досвідом. Взаємні консультації з основних питань НТС. Розробка науково-технічних прогнозів. Співробітництво в галузі науково-технічної інформації, винахідництва та патентної справи. Сумісні наукові дослідження щодо захисту навколишнього середовища, у медицині, освоєнні космосу і Світового океану. Напрями НТС –</p>	1
№№ тем	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
	<p>електронізація господарства, його автоматизація, роботизація, нові види конструкційних матеріалів, біотехнології, атомна енергетика та ін.</p> <p>Комерційний зміст науково-технічних відносин. Розвиток торгівлі ліцензіями і ноу-хау. Захист інтелектуальної власності.</p> <p>Інтернаціоналізація НТС. Міжнародні науково-технічні програми. Проблеми НТС в діалозі «Схід-Захід». Перспективи включення науково-технічного потенціалу України у міжнародні науково-технічні зв'язки.</p>	
13.	<p>Міжнародна міграція робочої сили</p> <p>Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили і етапи розвитку. Масштаби, форми і основні тенденції розвитку сучасних міграційних процесів. Види міжнародної міграції. Міжнародний ринок спеціалістів високої кваліфікації («золотих комірців») і проблема «відпливу умів». Роль НТР у розвитку міграції робочої сили, наукових і інженерно-технічних кадрів. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції. Міжнародна міграція робочої сили і платіжні баланси країн.</p> <p>Загальні закономірності створення світового ринку робочої сили, головні регіони і центри її міжнародного тяжіння і експорту. Міжнародні монополії і ринок праці. Форми і засоби експлуатації робочих-іммігрантів. Вплив міжнародної економічної інтеграції на інтернаціоналізацію ринку праці.</p> <p>Державне і міжнародне регулювання трудової міграції. Міжнародна організація праці (МОП) і її роль у вирішенні питань безробіття і захисту прав трудящих. Програми стимулювання еластичності ринку праці і забезпечення зайнятості населення. Гнучкість ринку праці. Проблеми трудової міграції і ринку робочої сили в Україні.</p>	2

14.	<p>Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини</p> <p>Національні, міжнародні і світова валютні системи, їх сутність і елементи. Поняття валюти і її види. Конвертованість валют. Валютний курс, його види. Валютний паритет. Крос-курс. Основні валютні операції. Котирування валют. Еволюція світової валютної системи. Перехід від золотого стандарту до вільного курсу. Паризька, Генуезька, Бреттон-Вудська і Ямайська валютні системи. Європейська валютна система. Валютно-фінансова система країн ЄС.</p> <p>Сутність валютно-фінансових відносин і механізм міжнародних розрахунків. Платіжний і розрахунковий баланси, їх структура. Баланс міжнародної заборгованості, її види. Нестабільність міжнародних розрахунків і основні проблеми платіжних балансів країн світу.</p>	4
15.	<p>Міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу</p> <p>Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці, функції у сфері зовнішньоекономічних зв'язків. Сутність міжнародних кредитних відносин. Основні види кредитних угод. Умови надання кредитів. Кредитні міжбанківські ставки. Класифікація кредитів.</p> <p>Міжнародний рух капіталу як форма МЕВ. Різновиди формування і розвиток світового ринку позичкових капіталів (СРПК), його функції. Різновидність операцій на СРПК. Світовий грошовий ринок і ринок цінних паперів. Операції сек'ютеризації.</p> <p>Сутність та особливості розвитку євrorинку. Євровалюта. Фактори розвитку євrorинку та його сектори.</p> <p>Міжнародні фінансові центри, передумови їх функціонування. Податкові гавані. Офшорні зони. Валютна і інституціональна структура СРПК. Система СВІФТ.</p> <p>Регіональні зміни у сфері зовнішніх позичань. Проблема заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України.</p>	4
№№ тем	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
16.	<p>Міжнародні організації з регулювання валютних відносин</p> <p>Міжнародна координація валютних відносин. Сутність міжнародного регулювання та його цілі.</p> <p>Група Світового банку, мета створення, функції, структура. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Міжнародна фінансова корпорація (МФК). Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Багатостороннє інвестиційно-гарантійне агентство (БАГІ). Міжнародний валютний фонд (МВФ) як одна з головних фінансових організацій: компетенція, фінансові кошти, організаційна структура, особливості кредитної діяльності. Фонди МВФ. Програми МВФ в Україні.</p> <p>Банк міжнародних розрахунків (БМР) у системі регулювання валютно-кредитних відносин. Група десяти («Паризький клуб»). Лондонський клуб.</p> <p>Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). Акціонери банку, цілі, умови надання кредитів, фонди ЄБРР. Головні напрями діяльності ЄБРР в Україні. Європейський Інвестиційний банк (ЄІБ), особливості його діяльності.</p> <p>Регіональні банки реконструкції та розвитку в Африці, Азії, Латинській Америці, їх роль у кредитуванні країн, що розвиваються.</p>	1
17.	<p>Міжнародна торгівля як головна форма МЕВ та її регулювання</p> <p>Зростання ролі міжнародної торгівлі (МТ) на сучасному етапі МТ – визначальна форма МЕВ. Основні фактори зростання міжнародного товарообігу. Особливості розвитку МТ. Вплив НТР на структуру міжнародної торгівлі. Зміни в товарній структурі МТ. Стандартизація товарів на світовому ринку. Міжнародні товарні</p>	3

	<p>номенклатури. Штрихові коди. Міжнародна асоціація товарної нумерації в Європі EAN International. Асоціація «EAN- Україна».</p> <p>Регіональна структура (географічний розподіл) МТ. Структура світового товарообігу за соціально-економічними угрупованнями країн. Головні причини і наслідки збільшення взаємної торгівлі промислово розвинутих країн. Роль країн, що розвиваються в МТ. Місце нових індустріальних країн (НК) у світовій торгівлі. Країни з перехідною економікою в МТ. Проблеми реструктуризації зовнішньої торгівлі нових незалежних держав (ННД).</p> <p>Монополізація світової торгівлі. Діяльність ТНК і конкурентна боротьба на світовому ринку. Види товарних ринків за ступенем монополізації. Закритий і відкритий сектори світового ринку, їх особливості.</p> <p>Кон'юнктура товарних ринків – сутність, фактори формування і розвитку, система показників вивчення і основні форми прояву.</p> <p>Ціноутворення на світовому ринку. Ціна як важливий показник кон'юнктури товарних ринків. Інтернаціональна вартість і світова ціна, її ознаки. Ціноутворюючі фактори. Множинність цін на світовому ринку. Рівні світових цін. Інформаційна система світових цін товарних ринків. Проблеми нееквівалентного обміну. Поняття «умови торгівлі» і його економічний зміст.</p> <p>Види і форми МТ. Зустрічна торгівля. Міжнародні торги (тендери). Міжнародні ярмарки і виставки. Міжнародні аукціони. Особливості біржової торгівлі, її еволюція, організація і функції. Біржові товари. Найбільші міжнародні товарні біржі, їх вплив на міжнародну торгівлю. Види біржових угод. Консигнаційна торгівля.</p> <p>Особливості розвитку зовнішньоторговельної політики держав. Протекціонізм і лібералізація торгівлі. Засоби зовнішньоторговельної політики. Прояви дискримінації в МТ. Регіональне торговельне співробітництво.</p> <p>Регулювання міжнародних торговельних відносин. Діяльність міжнародних торгових організацій. ГАТТ (Генеральна угода щодо тарифів і торгівлі) та ЮНКТАД (Конференція ООН з питань торгівлі й розвитку). Перетворення ГАТТ у Світову організацію торгівлі (СОТ). Реорганізація КОКОМ (Координаційна Рада з експортного контролю). Значення торгових договорів і угод у сучасних умовах. Діяльність Міжнародної торгової палати.</p> <p>Передумови і особливості участі України в МТ.</p>	
<p>№.№ тем</p>	<p>Назва розділу/теми та її зміст</p>	<p>Тривалість (годин)</p>
<p>18.</p>	<p>МЕВ у сфері послуг</p> <p>Значення світового ринку послуг, передумови його формування. Специфічні риси міжнародної торгівлі послугами, її динаміка, структура і географічні напрямки.</p> <p>Стан та перспективи міжнародної торгівлі ліцензіями та «ноу-хау». Види ліцензійних угод. Сучасні умови і фактори міжнародного обміну технологіями, форми їх передачі. Значення і обсяги міжнародної торгівлі ліцензіями. Особливості підготовки, оформлення і реалізації ліцензійних угод, головні країни-експортери ліцензій. Внутрішньофірмова ліцензійна торгівля.</p> <p>Міжнародний лізинг, його види. Лізинг за терміном оренди. Особливості рентінгу. Головні країни-експортери лізингових послуг. Значення міжнародного лізингу. Міжнародні інжинірингові та консультаційні послуги. Туристські послуги на світовому ринку. Міжнародні туристські потоки. Фактори розвитку міжнародного туризму. Страхові послуги. Франчайзинг в системі міжнародних послуг. Франчайз «торгова марка». Регулювання умов використання товарних знаків, Мадридська угода про їх міжнародну реєстрацію.</p> <p>Україна на міжнародному ринку послуг.</p>	<p>1</p>
<p>19.</p>	<p>Міжнародні транспортні відносини</p>	<p>1</p>

	<p>Роль транспорту в МЕВ. Види міжнародних сполучень. Міжнародні перевезення. Структура морських вантажів. Основні міжнародні морські вантажопотоки. Міжконтинентальні та внутрішньоконтинентальні перевезення вантажів. Фактори вибору транспорту для міжнародних перевезень. Міжнародні пасажирські сполучення.</p> <p>Етапи і основні операції міжнародного перевезення вантажу. Суб'єкти міжнародних транспортних відносин. Особливості і умови міжнародних транспортних перевезень. Міжнародний договір перевезень. Міжнародні правила перевезень «Інкотермс». Транспортно-експедиторське посередництво. Світовий фрахтовий ринок. Умови фрахтування. Чартерні угоди, їх види. Кон'юнктура світових цін на транспортні послуги – фрахтові ставки і тарифи. Особливості світових ринків фрахтування за видами транспорту. Регулювання міжнародних транспортних відносин міжнародними транспортними організаціями та конвенціями. Проблеми участі України в міжнародних транспортних послугах.</p>	
20.	<p>Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків</p> <p>Необхідність і значення інтеграції України до СГ і МЕВ. Передумови входження України до світового економічного простору. Проблеми економічної безпеки. Трансформація структури зовнішньої торгівлі. Реалізація конкурентних переваг. Стабілізація виробництва та його структурна перебудова, залучення іноземних інвестицій. Створення конкурентного середовища. Досягнення експортно-імпоротної збалансованості. Зменшення рівня бартерного обміну. Національні економічні інтереси України у сфері МЕВ: регіональні, субрегіональні і локальні.</p> <p>Головні напрями розвитку МЕВ: розвиток двосторонніх міжнародних відносин, розширення участі у європейському регіональному співробітництві, співробітництво в межах СНД, членство в міжнародних організаціях. Пріоритети України в регіональному співробітництві. Проблеми співробітництва з ЄС. Нові регіональні напрями зовнішньоекономічних зв'язків України. Приєднання України до СОТ як довгостроковий фактор стабільного розвитку.</p>	2
21.	<p>Економічна єдність світу і глобальні проблеми СГ і МЕВ</p> <p>Формування економічної єдності світу. Поглиблення інтернаціоналізації СГ. Роль НТР в зближенні якісних характеристик сучасного виробництва. Дематеріалізація і інтелектуалізація виробництва, зміна моделі економічного розвитку. Глобалізація економічного розвитку і роль МЕВ в установленні зв'язків національних економік зі світовим господарством і у формуванні</p>	2
№№ тем	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
	<p>елементів глобальної економіки. Світова економічна рівновага, механізм її регулювання. Рушійні сили і особливості сучасної економічної глобалізації, її головні форми.</p> <p>Моделі економічного розвитку. Транснаціоналізація світової економіки. Глобальні інвестиційні цикли. Глобальні проблеми СГ і МЕВ. Міжнародні економічні аспекти вирішення екологічних проблем. Шляхи розв'язання глобальної продовольчої проблеми. Глобальна ресурсна енергетична проблема. Безпека світової економіки. Координація міжнародної економічної політики.</p>	

Семінари 16 /годин/

№№ тем	Назва теми	Тривалість (годин)
1.	Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини». (передбачено застосування обчислювальної техніки)	1
2.	Світове господарство (СГ) та особливості його розвитку. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у СГ і МЕВ. (передбачено застосування обчислювальної техніки)	1
3.	МЕВ у системі світового господарства і проблеми їх розвитку. (передбачено застосування обчислювальної техніки)	1
5.	Середовище розвитку МЕВ. (передбачено застосування обчислювальної техніки)	1
6.	Закони і принципи розвитку СГ і МЕВ. (передбачено застосування обчислювальної техніки)	1

7.	Міжнародний поділ праці, як об'єктивна основа МЕВ. (передбачено застосування обчислювальної техніки)	1
8.	Загальні проблеми сучасних МЕВ. (передбачено застосування обчислювальної техніки)	1
9.	Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ). (передбачено застосування обчислювальної техніки)	1
13.	Міжнародна міграція робочої сили. (передбачено застосування обчислювальної техніки)	1
14.	Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини. (передбачено застосування обчислювальної техніки)	1
15.	Міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу. (передбачено застосування обчислювальної техніки)	2
17.	Міжнародна торгівля як головна форма МЕВ та її регулювання. (передбачено застосування обчислювальної техніки)	2
20.	Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків. (передбачено застосування обчислювальної техніки)	1
21.	Економічна єдність світу і глобальні проблеми СГ і МЕВ. (передбачено застосування обчислювальної техніки)	1

Рекомендована література

Основна:

1. Антонюк Л. Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм. Монографія.— К.: КНЕУ, 2004. — 275 с.
2. Авдокушин Е.Ф. Международные экономические отношения: Учеб. пособие. - М.: Международные отношения, 2001. – 293с.
3. Линдерт П. Х. Экономика мирохозяйственных связей. - М: Прогресс, 1992. – 505с.
4. Міжнародна економіка: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 224с.

5. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України. Підручник. – К.: КНЕУ, 2003. - 948 с.
6. Поручник А.И. Міжнародна економіка. Навч.-метод. посібник – К.: КНЕУ, 2005. - 156с.
7. Філіпенко А.С. Економічний розвиток сучасної цивілізації: Навч. посібник. - К., КНЕУ, 2000. – 560с.
8. Економічна теорія: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – К: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 784.

Додаткова:

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – 216с.
2. Міжнародна економіка. Тести, задачі та індивідуальні завдання / За ред. В.М. Тарасевича – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2001.
3. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О.Задої. – К.: Знання, 2007. – 332с.
4. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Вправи для студентів: Навчальний посібник / Укл. В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня, С.В. Кузьмінов, О.В. Летуча, Б.В. Литовченко, Г.М. Пилипенко, Ю.І. Пилипенко, Н.В. Рябцева. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. – 72с.

Укладачі:

к.е.н, доц.

О.В. Летуча

Завідувач кафедри політичної економії:

Ід.е.н., проф.

В.М.Тарасевич

Програму затверджено на засіданні НМК за напрямом 6.050200 - "Менеджмент "
протокол № _____ від " _____ " _____ року

Голова НМК за напрямом:

к.е.н., доц.

Д.Є.Козенков

Узгоджено:

Начальник навчального відділу:

В.В.Туріщев

2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ до виконання індивідуальних робіт з дисципліни “Міжнародні економічні відносини”

Загальні вимоги до виконання індивідуальної роботи з дисципліни
“Міжнародні економічні відносини”

1. Мета і завдання індивідуальної роботи

Індивідуальна робота з міжнародних економічних відносин є невід’ємною складовою частиною усього навчального процесу і являє собою важливу форму самостійної роботи студентів по вивченню дисципліни.

Виконання індивідуальної роботи направлене, з одного боку, на більш глибоке вивчення економічних проблем, з іншого боку, на вироблення у студентів елементарних навичок наукового дослідження, економічного мислення.

Індивідуальна робота відображає рівень теоретичних знань студента,

отриманих в ході вивчення даної дисципліни, і здатність застосовувати їх в реальному житті.

Порядок виконання індивідуальної роботи наступний:

1. Вибір теми, складання і затвердження плану.
2. Вивчення наукової літератури, статистичного матеріалу.
3. Написання індивідуальної роботи.
4. Оформлення індивідуальної роботи.
5. Захист.

2. Вибір теми, складання і затвердження плану

Написання індивідуальної роботи починається з вибору теми. Тематика індивідуальних робіт розробляється викладачем, який читає лекційний курс, і надається студентам. Відповідно до двох останніх цифр номеру залікової книжки студента групи відбувається закріплення за ним варіанту індивідуальної роботи. Для студентів, що складають дисципліну «Міжнародні економічні відносини» як академічну різницю призначені теоретичні питання 20-50.

Визначившись з варіантом індивідуальної роботи, студент приступає до підбору і вивчення літератури. Значну допомогу в цьому йому може надати перелік літератури (підручників, навчальних посібників, монографій, наукових статей і т.п.), наданий викладачем у ході читання лекцій, а також тематичний каталог учбово-методичного кабінету кафедри політичної економії НМетАУ (ауд. 201, з 13.00 до 16.30), яким можуть скористатися і студенти Інституту підвищення кваліфікації і перепідготовки керівних кадрів і фахівців металургійного комплексу України.

У процесі вивчення основної і додаткової літератури студент складає план індивідуальної роботи, який складається з вступу, трьох-чотирьох вузлових питань, висновку, списку літератури, що використовується.

План узгоджується з керівником, після чого студент приступає до написання тексту індивідуальної роботи.

3. Написання тексту індивідуальної роботи

Обсяг індивідуальної роботи в рукописному варіанті повинен складати в середньому 15-20 сторінок.

Робота починається з вступу, обсяг якого не повинен перевищувати 1-2 сторінки. У вступі розкривається актуальність вибраної теми, міра її теоретичної розробки, вказуються основні дискусійні питання, формулюється мета написання роботи і дається пояснення загальної логіки викладу матеріалу.

Далі викладається основна частина, в якій розкривається зміст теми.

Виклад кожного розділу доцільно починати з постановки питання, із з'ясування змісту економічних явищ, що аналізуються і реальних процесів. Потім треба перейти до характеристики властивих даним процесам меж і особливостей, показати різноманіття форм вияву і відобразити їх розвиток. Кожне положення роботи не повинно бути просто декларовано. Його потрібно

підкріпити аргументованими роз'ясненнями і науково обгрунтованими доказами.

При написанні індивідуальної роботи обов'язково потрібно враховувати специфіку даної дисципліни. У економічний аналіз залучаються не тільки зовнішні форми економічних закономірностей - конкретні інституціональні форми і інструменти, керуючі процесом виробництва, обміну, розподілу і споживання матеріальних благ і послуг. Тому при виборі теми індивідуальної роботи потрібно чітко визначити практичну спрямованість дослідження і при підборі літератури особливу увагу приділити конкретному економіко-статистичному матеріалу. Це можуть бути фінансові і бухгалтерські звіти підприємств, статистичне зведення, бюлетені, матеріали маркетингових і соціологічних досліджень.

У тексті індивідуальної роботи обов'язково повинні використовуватися основні елементи економічного аналізу: графічне або математичне моделювання, зведені таблиці і діаграми.

На закінчення автор повинен чітко сформулювати основні теоретичні висновки і практичні рекомендації, що органічно витікають з кожного питання його роботи. По своєму об'єму висновок не повинен перевищувати 2 сторінки.

Консультуючись з викладачем в процесі написання роботи, студент може отримати відповіді на всі питання, що його цікавлять.

Готову індивідуальну роботу студент повинен здати до учбово-методичного кабінету кафедри політекономії (ауд. 201, з 13.00 до 16.30) не пізніше ніж за 20 календарних днів до іспиту. **Викладач перевіряє роботу в 14 денний строк з дня здачі роботи до кабінету.**

4. Оформлення індивідуальної роботи

Індивідуальна робота може бути виконана як російською, так і українською мовою.

Перша сторінка роботи – титульний аркуш (див. додаток 1). На другій сторінці наводиться план роботи з вказівкою номерів сторінок, які відповідають питанням і підпитанням роботи (див. додаток 2). Текст роботи пишеться на одній стороні стандартного аркуша (формат А4) розбірливо і акуратно.

Допускається представлення індивідуальної роботи у вигляді комп'ютерного роздруку (Times New Roman, 14; міжсточний інтервал – 1,5; всі поля – 2 см; абзацний відступ 1,25-1,27 см: нумерація сторінок у правому верхньому куті; форматування тексту по ширині). Обов'язковою умовою є наявність полів для зауважень рецензента і нумерація сторінок. Номери сторінок необхідно розміщувати в правому верхньому куту. На перших трьох сторінках номери не проставляються.

У список літературних джерел, що розташований в кінці індивідуальної роботи, включається література, яка безпосередньо використана при написанні роботи (вона цитувалася, на неї посилалися або вона послужила відправною точкою при формуванні концепції автора).

Список літератури формується в наступному порядку:

1) законодавчі акти України в хронологічному порядку їх прийняття;

2) монографії, збірники, статті - в алфавітному порядку прізвищ авторів; що не мають на титульному аркуші автора - в алфавітному розташуванню заголовків.

Зразок бібліографічного оформлення літературних джерел наведений в додатку 3.

Всі цитати, що наводяться в роботі, беруться в лапки. При пропуску слів ставлять крапки. При цьому необхідно стежити, щоб таке скорочення не відбилося на значенні цитат. Необхідні пояснення можуть вміщуватися в самому тексті в дужках або у виносках і обов'язково обумовлені, щоб читач бачив, що обмовка належить автору, а не джерелу, що цитується. Звичайно це робиться вказівкою ініціалів автора контрольної роботи в лапки.

Всі цитати і статистичні дані повинні мати посилання на джерела. Допускається два варіанти оформлення посилань:

- посилання наводиться внизу сторінки і відділяється від тексту горизонтальною лінією. У посиланнях на книги вказується прізвище і ініціали автора, повна назва книги, видавництво, рік видання і кількість сторінок (див. додаток 4а). При декількох посиланнях на одне і те ж джерело на одній сторінці (якщо вони йдуть підряд) досить, не повторюючи його назви, писати "Там же, - 3.". У випадку, коли неодноразово цитується одна і та ж робота, можна не повторювати її кожний раз, а обмежитися прізвищем і ініціалами автора і вказівкою "Указ. соч., - 3.";
- посилання у вигляді [№, З], де № - номер літературного джерела в списку літератури, що використовується, З - номер сторінки, з якої взята цитата (див. додаток 4 б).

У разі посереднього цитування, перед назвою джерела ставиться "див. там-то".

Таблиці, що наводяться в тексті, графіки, діаграми, математичні моделі повинні бути правильно оформлені.

Таблиці нумеруються арабськими цифрами в межах розділу (питання). У правому верхньому куту таблиці над заголовком вміщується напис "Таблиця" з вказівкою номера таблиці. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, розділеного крапкою (див. додаток 5 а).

Рисунки (графіки, схеми, різні діаграми) також нумеруються в межах розділу. Нумерації складаються з слів "Рисунок" (графік, діаграма), номер розділу, крапка, номер малюнка в розділі. Найменування малюнка вміщують над ілюстрацією, номер малюнка - під нею (див. додаток 5 б).

При першому посиланні на рисунок (таблицю) вказується його (її) повний номер, при повторному посиланні додають "див.", наприклад "див. рис. 2.1". Якщо в роботі одна таблиця (рисунок), її (його) не нумерують і слова "Таблиця" ("Рис.") не пишуть.

Порушення вимог до оформлення індивідуальної роботи призводить до необхідності її переробки.

5. Захист індивідуальної роботи

Керівник роботи перевіряє індивідуальну роботу та виставляє попередню

оцінку. Якщо оцінка позитивна, робота допускається до захисту. На роботі зазначається «До захисту», ставиться дата та підпис викладача.

При підготовці до захисту студенту потрібно уважно ознайомитися з критичними зауваженнями рецензента, додатково вивчити питання, що викликали ці зауваження.

Захист індивідуальної роботи складається з доповіді студента (5 - 7 хвилин) по виконаній роботі та у відповідях на питання, які поставлені в рецензії керівником або виникли в ході захисту. Після цього визначається захищена чи не захищена індивідуальна робота.

Оцінювання індивідуальної роботи здійснюється викладачем, на роботі ставиться надпис «Захищено», дата та підпис викладача. Захищена індивідуальна робота виступає допуском студента до складання іспиту з дисципліни «Міжнародні економічні відносини».

Додаток 1

Зразок оформлення титульної сторінки

Міністерство освіти та науки України
Національна металургійна академія України

Кафедра політичної економії

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА

з дисципліни “ Міжнародні економічні відносини ”

на тему: «Теорії міжнародної торгівлі»

Виконав:

студент гр. МС-08-2з
Петров А.С.

/ підпис /

Перевірив:

к.е.н, доц.
Сидорчук Е.Н.

/ підпис /

Дніпропетровськ 2013

Додаток 2

Зразки оформлення плану індивідуальної роботи

План роботи

	стор.
ВСТУП.....	3
1. Загальна характеристика теорій міжнародної торгівлі...	5
2. Інструменти зовнішньоторговельної з поглядів меркантилістів	10
3. Теорії абсолютних та порівняльних переваг.....	17

4. Теорія Хекшера-Оліна та парадокс Леонтьева.	20
5. Новітні теорії міжнародної торгівлі	25
ВИСНОВОК.	28
ЛІТЕРАТУРА.	30

Додаток 3

Зразок оформлення списку літератури, що використовується

ЛІТЕРАТУРА

1. Баб'як М.Н., Пешенкова Л.А., Рибчук А.В. Економічна теорія: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 208с.
2. Бутук А.И. Экономическая теория: Учебное пособие. – 2-е изд., перераб. и доп.-К.:Викар, 2003.- 668с.
3. Гальчинський А.С., Єщенко П.С. Економічна теорія: Підручник.-К.: Вища школа, 2007. - 540с.
4. Економічна енциклопедія.(У трьох томах. Т.1, Т. 2, Т.3.) /Редколегія: С.В.Мочерний (відп. ред.) та інші. – К.: Видавничий центр „Академія”, - 2000, 2001, 2002.- 864с., 848с., 952с.
5. Економічна теорія: Політекономія: Підручник /За ред.. В.Д.Базилевича. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання – Прес, 2007. – 719 с.
6. Экономическая теория (политэкономия): Учебник /Под общ. Ред. заслуженных деятелей науки Российской Федерации, профессоров В.И. Видянина, Г.П. Журавлёвой. – М.: Изд-во Рос. Экон. Акад., 2000. - 592с.

Додаток 4 а

Зразок оформлення посилань

Неокласична школа першорядне значення додає визначенню попиту, виходячи з твердження про те, що “головною вимогою людини є задоволення його потреб, спочатку - життєво необхідних, потім - інших, менш настійних. Отже, на перше місце висувається попит, який є не що інше, як зовнішній вияв більш глибоких потреб людини”.¹⁾

Схильність до споживання - величина відносно постійна, тому “причину порушення рівноваги на товарному ринку потрібно шукати не в процесі виробництва коштів споживання. Це порушення може витікати з диспропорції між пропозицією коштів накопичення і попитом на них”.²⁾

- ¹⁾Пезенти А. Очерки политической экономии.-Т.2. - М.: Прогресс, 1976.- С. 340.
²⁾ Жамс Е. История экономической мысли XX века. - М.: Изд-во иностранной литературы, 1959. - С. 250.

Додаток 4 б

Зразок оформлення посилань

“Найбільш знаменний момент, що характеризує заощадження і інвестиції, - затверджує П.Самуельсон, - полягає в тому, що в нашому індустріальному суспільстві вони звичайно здійснюються різними особами і по незалежних один від одного причинах” [8, 250-251].

“Багато які економісти вважають, що такий структурний доказ, як міра концентрації або індекс Герфіндаля, недостатній для визначення міри конкурентності ринку. Більш того, вони затверджують, що треба передусім звернути увагу на саму ринкову поведінку фірм” [3, 214].

Додаток 5 а

Зразок оформлення таблиці

Таблиця 1.2

Використання компаніями США різних методів амортизації ¹⁾

Методи	Роки			
	1986	1987	1988	1989
Прямолінійні	562	566	562	564
Прискорені:				
суми чисел	26	25	20	17
Зменшеного залишку	65	57	57	57
Одиниць продукції	59	52	62	65
Інші	69	68	69	74

¹⁾Финансовые и инвестиционные показатели деятельности фирмы. - М.: Финансы и статистика, 1991. - С. 27.

Додаток 5 б

Зразок оформлення графіків

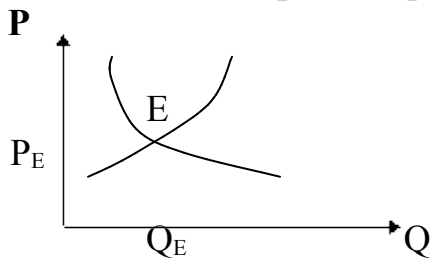

Рис. 2.1. Ціна рівноваги

3. ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ з дисципліни “ Міжнародні економічні відносини ”

1. Еволюція міжнародних економічних відносин як науки.
2. Об'єкт та предмет дисципліни "Міжнародні економічні відносини".
3. Методи і функції міжнародних економічних відносин як науки та навчальної дисципліни.
4. Еволюція світового ринку та міжнародної економіки. Зміст міжнародної економіки.
5. Структура міжнародної економіки.
6. Склад та загальна характеристика економіки розвинутих країн.
7. Особливості економіки країн, що розвиваються.
8. Особливості розвитку країн з перехідною економікою.
9. Рух міжнародної економіки: форми, напрями, чинники.
10. Сучасний світ і середовище міжнародної економіки.
11. Матеріальні основи руху міжнародної економіки.
12. Соціально-економічні основи руху міжнародної економіки.
13. Класичні теорії міжнародної торгівлі (загальна характеристика).
14. Теорія торговельних переваг Д. Рікардо.
15. Теорія Хекшера-Оліна.
16. Нові (альтернативні) теорії зовнішньої торгівлі
17. Наслідки зовнішньої торгівлі.
18. Базисна теорія митного тарифу.

19. Нетарифні інструменти торговельної політики.
20. Основні цілі, форми, інструменти та особливості торговельної політики в умовах глобальної економічної кризи.
21. Сутність, фактори та форми міжнародної міграції робочої сили.
22. Наслідки міжнародної міграції робочої сили для ринку праці.
23. Наслідки міжнародної міграції робочої сили для державних фінансів. Побічні ефекти міграції.
24. Основні міграційні потоки робочої сили на світовому ринку праці.
25. Сутність та форми міжнародного руху капіталу.
26. Наслідки міжнародного руху капіталу.
27. Світовий ринок капіталу в умовах глобальної економічної кризи. Міжнародні фінансові центри.
28. Міжнародний кредит суть, суб'єкти, функції і види.
29. Проблема зовнішньої заборгованості, шляхи та механізм її вирішення.
30. Поняття валюти та її види. Конвертованість валюти.
31. Валютний курс та котирування валюти.
32. Валютні ринки та валютні операції.
33. Поняття і види валютних систем.
34. Еволюція світової валютної системи.
35. Еволюція Європейської валютної системи в умовах глобальної економічної кризи.
36. Міжнародні розрахунки: сутність та форми.
37. Платіжний баланс, його структура та методологія складання
38. Рівні засоби та системи валютного регулювання
39. Страхування валютного ризику.
40. Сутність, передумови та цілі міжнародної економічної інтеграції.
41. Наслідки міжнародної економічної інтеграції.
42. Розвиток міжнародної економічної інтеграції та інтеграційні пріоритети України.
43. Рівні та принципи оцінки міжнародної економічної інтеграції.

44. Сутність і види міжнародного бізнесу.
45. Транснаціональні корпорації в умовах глобальної економічної кризи.
46. Умови та особливості функціонування міжнародного бізнесу в Україні в умовах глобальної економічної кризи.
47. Глобалізація економіки та світова політика.
48. Становлення глобального управління та його інституціональне забезпечення.
49. Міжнародні організації, їх класифікації.
50. Основні цілі, форми, інструменти та особливості торговельної політики в умовах глобальної економічної кризи і основи діяльності.

4. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

1. Еволюція міжнародних економічних відносин як науки.
2. Об'єкт та предмет дисципліни "Міжнародні економічні відносини".
3. Методи і функції міжнародних економічних відносин як науки та навчальної дисципліни.
4. Структура міжнародних економічних відносин.
5. Сутність, передумови та цілі міжнародної економічної інтеграції.
6. Сучасний світ і середовище міжнародних економічних відносин.
7. Наслідки міжнародного руху капіталу.
8. Еволюція світового ринку та міжнародної економіки. Зміст міжнародних економічних відносин.
9. Проблема зовнішньої заборгованості, шляхи та механізм її вирішення.
10. Загальна характеристика міжнародних економічних відносин. Транснаціональні корпорації.
11. Поняття і види валютних систем.
12. Рух міжнародних економічних відносин: форми, напрями, чинники.
13. Еволюція світової валютної системи.
14. Матеріальні основи руху міжнародних економічних відносин.
15. Поняття валюти та її види. Конвертованість валюти.

16. Соціально-економічні основи руху міжнародних економічних відносин.
17. Валютний курс та котирування валюти.
18. Класичні теорії міжнародної торгівлі (загальна характеристика).
19. Еволюція Європейської валютної системи.
20. Теорія торгівельних переваг Д. Рікардо.
21. Валютні ринки та валютні операції.
22. Теорія Хекшера-Оліна.
23. Міжнародні розрахунки: сутність та форми.
24. Нові (альтернативні) теорії зовнішньої торгівлі
25. Платіжний баланс, його структура та методологія складання
26. Зв'язок кривих пропозиції з базовою теорією зовнішньої торгівлі.
27. Рівні засоби та системи валютного регулювання.
28. Умови та особливості розвитку міжнародного бізнесу в Україні.
29. Наслідки зовнішньої торгівлі.
30. Рівні та принципи оцінки міжнародної економічної інтеграції.
31. Базисна теорія митного тарифу.
32. Наслідки міжнародної економічної інтеграції.
33. Нетарифні інструменти торгівельної політики.
34. Розвиток міжнародної економічної інтеграції та інтеграційні пріоритети України.
35. Основні цілі, форми та інструменти торгівельної політики.
36. Сутність і види міжнародного бізнесу.
37. Сутність, фактори та форми міжнародної міграції робочої сили.
38. Страхування валютного ризику.
39. Наслідки міжнародної міграції робочої сили для ринку праці.
40. Глобалізація економіки та світова політика.
41. Наслідки міжнародної міграції робочої сили для державних фінансів. Побічні ефекти міграції.
42. Становлення глобального управління та його інституціональне забезпечення.

43. Основні міграційні потоки робочої сили на світовому ринку праці.
44. Склад та загальна характеристика економіки розвинутих країн.
45. Сутність та форми міжнародного руху капіталу.
46. Особливості економіки країн, що розвиваються.
47. Світовий ринок капіталу. Міжнародні фінансові центри.
48. Особливості розвитку країн з перехідною економікою.
49. Міжнародний кредит: суть, суб'єкти, функції і види.
50. Нові індустріальні країни: склад та особливості розвитку.
51. Умови та особливості розвитку міжнародного бізнесу в Україні.

1. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини».

План

1. Предмет курсу «Міжнародні економічні відносини».
2. Суттєвість міжнародних економічних відносин, їх значення, об'єктивна основа і передумови розвитку.
3. Роль міжнародних економічних відносин у процесі інтеграції України в систему світогосподарських зв'язків.

Література

- 1.Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 11-22.
- 2.Косолапов Н. Международные отношения как специфический тип общения // Мировая экономика и международные отношения. — 1999. —№6. – С. 99-108.
- 3.Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. – С. 8-16.
- 4.Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О.Задої. – К.: Знання, 2007. – 332с.
- 5.Хасбулатов Р.И. Мировая экономика. - М.: ИНСАН, 1994. – С. 8-11.

Тема 2. Світове господарство та особливості його розвитку. Типологія країн світу і роль окремих їх

угруповань у світовому господарстві та міжнародних економічних відносинах

План

1. Світове господарство: сутність, елементи і суб'єкти, формування, фактори розвитку.
2. Соціально-економічний принцип систематизації країн світу.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 11-22.
2. Косолапов Н. Международные отношения как специфический тип общения // Мировая экономика и международные отношения. — 1999. — №6. – С. 99-108.
3. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. – С. 8-16.
4. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О.Задой. – К.: Знання, 2007. – 332с.
5. Хасбулатов Р.И. Мировая экономика. - М.: ИНСАН, 1994. – С. 8-11.

Тема 3. Міжнародні економічні відносини у системі світового господарства і проблеми їх розвитку.

План

1. Формування міжнародних економічних відносин з розвитком світового господарства.
2. Формування світової ринкової економіки.
3. Форми міжнародних економічних відносин, їх взаємозв'язок та проблеми розвитку.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004.
2. Кругман П., Обстфельд М. Международная экономика. Теория и политика: Учебник для вузов/ Пер. с англ. под ред. В.П. Колесова, М.В.Кулакова. - М.: Экономический факультет МГУ, ЮНИТИ, 1997. - С. 168-180,604-633.
3. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006.
4. Рудый К.В. Финансовые, денежные и кредитные системы зарубежных стран: Учеб. пособие / К.В. Рудый. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Новое знание, 2004. – 400с.

5. Семенов К.А. Международные экономические отношения: Учебник для вузов. - М.: ЮНИТИ - ДАНА, 2003. - С. 427 - 462.
6. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / В.С. Будкін, А.С.Гальчінський, А.С. Філіпенко та ін. - К.: Либідь, 2002. - С. 232-343.
7. Економіка зарубіжних країн: Підручник/ А.С. Філіпенко, В.А. Вергун, І.В. Бураківський та ін. - К.:Либідь, 1996.- С. 141-163,198-213.

Тема 5. Середовище розвитку міжнародних економічних відносин.

План

1. Поняття середовища міжнародних економічних відносин, його структура і особливості.
2. Економічне середовище формування міжнародних економічних відносин.
3. Політико-правове середовище міжнародних економічних відносин.
4. Соціально-культурне середовище міжнародних економічних відносин.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 11-22.
2. Косолапов Н. Международные отношения как специфический тип общения // Мировая экономика и международные отношения. — 1999. —№6. – С. 99-108.
3. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. – С. 8-16.
4. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О.Задої. – К.: Знання, 2007. – 332с.
5. Хасбулатов Р.И. Мировая экономика. - М.: ИНСАН, 1994. – С. 8-11.

Тема 6. Закони і принципи розвитку світового господарства і міжнародних економічних відносин.

План

1. Особливості дії економічних законів і закономірностей на міжнародному рівні.
2. Головні економічні закони розвитку світового господарства і міжнародних економічних відносин.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 11-25.
2. Міжнародна економіка: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 4-54.

3. Світова економіка / За ред. Філіпенка А.С. - К.: Либідь, 2002. – С. 28-33.
4. Экономика: Учебник. 3-е изд., перераб. и доп. / Под ред. д-ра экон. наук проф. А.С. Булатова. – М.: Юристъ, 2001. – С. 691-710.
5. Економічна теорія: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – К: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 512-519.

Тема 7. Міжнародний поділ праці як об'єктивна основа міжнародних економічних відносин.

План

1. Система міжнародного поділу праці.
2. Головні організаційно-економічні форми втілення міжнародного поділу праці.
3. Проблеми і передумови участі України в міжнародному поділі праці.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 11-22.
2. Международные экономические отношения: Учебник для вузов / Под ред. проф. В.Е.Рыбалкина. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004.-С. 20-23.
3. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 20-41.
4. Новицький В. Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. - К.: КНЕУ, 2003. - С. 621 - 658.
5. Семенов К.А. Международные экономические отношения: Учебник для вузов. -М.: ЮНИТИ- ДАНА, 2003. - С. 16-73, 92-104, 131-148.
6. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / В.С. Будкін, А.С. Гальчінський, А.С. Філіпенко та ін. - К.: Либідь, 2002. - С. 176-231.

Тема 8. Загальні проблеми сучасних міжнародних економічних відносин.

План

1. Соціально-економічні та політичні особливості розвитку міжнародних економічних відносин сучасного періоду.
2. Проблеми зовнішньої заборгованості в міжнародних економічних відносинах.
3. Лібералізація зовнішньої торгівлі.
4. Розвиток транснаціонального бізнесу.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 90-113, 114-127.

2. Кругман П., Обстфельд М. Международная экономика. Теория и политика: Учебник для вузов/ Пер. с англ. под ред. В.П. Колесова, М.В.Кулакова. - М.: Экономический факультет МГУ, ЮНИТИ, 1997. - С. 334-336,482-522.
3. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей. - М.: Прогресс, 1992.-С. 274-426.
4. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 90-110.
5. Рудый К.В. Финансовые, денежные и кредитные системы зарубежных стран: Учеб. пособие / К.В. Рудый. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Новое знание, 2004. – 400с.

Тема 9. Міжнародна економічна інтеграція.

План

1. Сутність, цілі і значення міжнародної економічної інтеграції, основні риси.
2. Форми міжнародної економічної інтеграції. Етапи формування міжнародних економічних інтеграційних угруповань.
3. Світові інтеграційні процеси і Україна.

Література

1. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 141-161.
2. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О.Задої. – К.: Знання, 2007. – 332с.
3. Семенов К.А. Международные экономические отношения: Учебник для вузов. - М.: ЮНИТИ - ДАНА, 2003. - С. 427 - 462.
4. Спиридонов И.А. Мировая экономика: Учеб. пособие. - М.: ИНФРА- М,- 1997.- С. 66-82.
5. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / В.С.Будкін, А.С.Гальчінський, А.С. Філіпенко та ін. - К.: Либідь, 2002. - С. 232-343.

Тема 13. Міжнародна міграція робочої сили.

План

1. Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили.
2. Види міжнародної міграції.
3. Проблеми трудової міграції і ринку робочої сили в Україні.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 132-144.
2. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей. - М.: Прогресс, 1992.-С. 427-443.
3. Международные экономические отношения: Учебник для вузов / Под ред. проф. В.Е. Рыбалкина. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. - С. 226 - 238.
4. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. – К.:ЦНЛ, 2006. -С. 115-140.
5. Семенов К.А. Международные экономические отношения: Учебник для вузов. - М.: ЮНИТИ - ДАНА, 2003. - С. 284 - 300.

Тема 14. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини.

План

1. Поняття валюти і її види. Конвертованість валют. Валютний курс, його види.
2. Еволюція світової валютної системи.
3. Механізм міжнародних розрахунків. Структура платіжного балансу і напрями його оптимізації.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 96-114.
2. Економіка зарубіжних країн: Підручник/ А.С. Філіпенко, В.А. Вергун, І.В.Бураківський та ін. - К.: Либідь, 1996.- С.15-17.
3. Кругман П., Обстфельд М. Международная экономика. Теория и политика: Учебник для вузов/ Пер. с англ. под ред. В.П. Колесова, М.В.Кулакова. - М.: Экономический факультет МГУ, ЮНИТИ, 1997. - С. 334-336,482-522.
4. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей. - М.: Прогресс, 1992.-С. 274-426.
5. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 141-161.
6. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть /В.С. Будкін, А.С.Гальчінський, А.С. Філіпенко та ін. - К.: Либідь, 2002. -С. 382-407.
7. Рудый К.В. Финансовые, денежные и кредитные системы зарубежных стран: Учеб. пособие / К.В. Рудый. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Новое знание, 2004. – 400с.

Тема 15. Міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу.

План

1. Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці.
2. Міжнародний рух капіталу і світовий ринок позичкових капіталів.
3. Проблема заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 114-127.
2. Кругман П., Обстфельд М. Международная экономика. Теория и политика: Учебник для вузов/ Пер. с англ. под ред. В.П. Колесова, М.В. Кулакова. - М.: Экономический факультет МГУ, ЮНИТИ, 1997. - С.148-164.
3. Международные экономические отношения: Учебник для вузов/ Под ред. проф. В.Е. Рыбалкина. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. - С. 448 - 456.
4. Міжнародна економіка: Опорний конспект лекцій / За ред. В.М.Тарасевича. -Дніпропетровськ: НМетАУ, 2000. -С.30-33.
5. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / В.С. Будкін, А.С.Гальчинський, А.С. Філіпенко та ін. - К.: Либідь, 2002. - С. 344-382.

Тема 17. Міжнародна торгівля та торговельна політика.

План

1. Теорії міжнародної торгівлі.
2. Ціноутворення на світовому ринку.
3. Особливості розвитку зовнішньоторговельної політики держав.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 42-60.
2. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей. - М.: Прогресс, 1992.-С. 19-173,258-273.
3. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 65-84.
4. Міжнародна економіка. Опорний конспект лекцій / За ред. В.М.Тарасевича. - Дніпропетровськ: НМетАУ, 2000. –с.15-21.
5. Семенов К.А. Международные экономические отношения: Учебник для вузов. - М.: ЮНИТИ- ДАНА, 2003. - С. 105-130, 149-216.
6. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / В.С. Будкін, А.С. Гальчинський, А.С. Філіпенко та ін. - К.: Либідь, 2002. - С. 84-99, 408-424.

Тема 20. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків.

План

1. Необхідність і значення інтеграції України до світового господарства і міжнародних економічних відносин.

Національні економічні інтереси України у сфері міжнародних економічних відносин: регіональні, субрегіональні та локальні.

3. Пріоритети України в регіональному співробітництві.

Література

1. Бендерський Ю. Реалії світогосподарських процесів і місце в них України / Економіка України. - 2000. - №1. - С. 70-75;
2. Білорус О. Імперативні стратегії розвитку України в умовах глобалізації // Економіка України.-2001. -№11. -С. 4-13.
3. Губский Б., Лукьяненко Д., Сиденко В. Интернационализация украинской экономики// Экономика Украины. - №9.- 2000. – С.16-25.
4. Климко Г.Н. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями // Фін. Україна. - 2000. -№11.- С.39-48.
5. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 165-186.
6. Опанасюк Г. Програма України - 2010: Інтеграція в ЄС //Вісник УАДА. - 1999. - №4. - С. 208-214.
7. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О.Задої. – К.: Знання, 2007. – 332с.

Тема 21. Економічна єдність світу і глобальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин.

План

1. Глобалізація економічного розвитку і роль міжнародних економічних відносин в установленні зв'язків національних економік зі світовим господарством.
2. Рушійні сили і особливості сучасної економічної глобалізації, її головні форми.

Глобальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 11-22, 149-168.
2. Білорус О. Глобалізація і національна стратегія України. Науково-методичне видання, „Броди-просвіта”, 2001. - 300с.
3. Клочко В. Глобализация и ее влияние на страны с переходной экономикой // Экономика Украины. - 2001. - №10. - С. 51-58.
4. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О. Задої. – К.: Знання, 2007. – 332с.
5. Яковец Ю. Глобальные тенденции социокультурной динамики и перспективы взаимодействия цивилизаций в XXIв. // Экономика Украины. -2000. -№3.-С.8-17.

6. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

Тестові завдання за темами № 1 –10

1. До цілей розвитку міжнародної економіки належать:
 - 1) оптимізація взаємовідношення національних економік;
 - 2) підтримання стабільного рівня цін;
 - 3) оптимізація поведінки споживача.
2. На якому з означених рівнів розвитку міжнародних економічних відносин його суб'єктами виступають окремі країни:
 - 1) мікроекономічному;
 - 2) макроекономічному;
 - 3) інтернаціональному.
3. По відношенню до міжнародної економіки системою вищого рівня виступає:
 - 1) національна економіка;
 - 2) галузь економіки;
 - 3) глобальна еколого-економічна й соціополітична система;
 - 4) регіональна господарська система.
4. Міжнародна економіка – це:
 - 1) діалектична єдність національних господарств та їх регіональних об'єднань, що історично складається в окремих національно-державних кордонах;
 - 2) регіональний господарський комплекс;
 - 3) первинна ланка суспільного поділу праці;
 - 4) галузева господарська система.
5. Виникнення нових незалежних держав і національних економік – це прояв:
 - 1) диференціації форм суспільного життя;
 - 2) інтеграції форм і видів суспільного життя
6. Проявом дії якого закону є поглиблення техніко-економічних та технологічних зв'язків національних економік:
 - 1) закону інтернаціональної вартості;
 - 2) закону інтернаціоналізації виробництва;
 - 3) закону накопичення;
 - 4) закону відповідності виробничих відносин рівню та характеру продуктивних сил.
7. Яке з нижченаведених визначень характеризує міжнародну економічну взаємодію:
 - 1) стійкі економічні зв'язки на основі спільних, раніше розроблених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах;
 - 2) найпростіші економічні зв'язки, що мають епізодичний характер, регулюються одноразовими угодами;
 - 3) вищий рівень розвитку МЄВ, переплетіння економік країн, погодження державної політики у взаємних економічних відносинах і у відносинах з третіми країнами;
 - 4) тісні економічні зв'язки кооперативного типу на основі спільних, раніше розроблених і погоджених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах і угодах.
8. Предмет міжнародних економічних відносин пов'язаний із:
 - 1) вибором оптимального варіанту використання обмежених ресурсів мікрорівня міжнародної економіки;
 - 2) вибором оптимального варіанту використання обмежених ресурсів мезорівня міжнародної економіки;
 - 3) вибором оптимального варіанту використання обмежених ресурсів мегарівня міжнародної економіки.
9. Яке з нижченаведених визначень характеризує міжнародні економічні відносини:
 - 1) стійкі економічні зв'язки на основі спільних намірів, закріплених у довгострокових економічних угодах;
 - 2) найпростіші економічні зв'язки, що мають епізодичний характер, регулюються одноразовими угодами;
 - 3) переплетіння економік країн, погодження державної політики у взаємних економічних відносинах і у відносинах з третіми країнами;
 - 4) тісні економічні зв'язки кооперативного типу на основі спільних, раніше розроблених і

погоджених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах і угодах.

10. На якому з означених рівнів розвитку міжнародних економічних відносин його суб'єктами виступають окремі міжнародні організації і міжнародні інтеграційні об'єднання:

- 1) мікроекономічному;
- 2) макроекономічному;
- 3) інтернаціональному.

11. Основні закономірності розвитку світового господарства на межі 19-20 ст. досліджувалися в роботах:

- 1) А. Сміта, Д. Рікардо, У. Петті;
- 2) Р. Гільфердінга, В. Леніна, Д. Гобсона;
- 3) Д. Кейнса, М. Фрідмена, С. Харрися;
- 4) Г. Мюрдаля, Б. Оліна, А. Вебера;
- 5) Дж. Вайнера, П. Еджуорта, К. Маркса.

12. Об'єктом вивчення міжнародних економічних відносин як науки виступає:

- 1) мегарівень глобальної господарської системи;
- 2) мезорівень глобальної господарської системи;
- 3) мікрорівень глобальної господарської системи;

13. Релігійні конфесії є елементами:

- 1) політичного середовища;
- 2) соціального середовища;
- 3) духовного середовища.

14. Закон інтернаціоналізації виробництва показує:

- 1) причинну залежність організаційно-технічних відносин від технологічної кооперації та якості робочої сили, від рівня усупільнення та масштабів виробництва;
- 2) формування цін і пропорцій обміну на світових ринках товарів, послуг та факторів виробництва;
- 3) поглиблення техніко-економічних і технологічних зв'язків національних економік, переплетення їх в єдину господарську систему;
- 4) умови розширеного відтворення.

15. Яке з нижченаведених визначень характеризує міжнародне економічне співробітництво:

- 1) стійкі економічні зв'язки на основі спільних, раніше розроблених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах;
- 2) найпростіші економічні зв'язки, що мають епізодичний характер, регулюються одноразовими угодами;
- 3) вищий рівень розвитку міжнародних економічних відносин, переплетіння економік країн, погодження державної політики у взаємних економічних відносинах і у відносинах з третіми країнами;
- 4) тісні економічні зв'язки кооперативного типу на основі спільних, раніше розроблених і погоджених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах і угодах.

16. Практична функція міжнародних економічних відносин як науки полягає у:

- 1) вивченні економічних процесів та явищ, що відбуваються у світовому господарстві;
- 2) тому, що вона виступає теоретичним фундаментом комплексу фундаментальних наук, досліджування окремих аспектів функціонування та розвитку світового господарства;
- 3) виробленні практичних рекомендацій відносно заходів зовнішньоекономічної політики.

17. З особливостей міжнародних економічних відносин на сучасному етапі вкажіть ту, що зумовлена розпадом соціалістичної системи:

- 1) посилення взаємозв'язку між національними та інтернаціональними інтересами;
- 2) зміна соціально-економічної моделі світу;
- 3) активний вплив на міжнародні економічні відносини НТР;
- 4) посилення механізмів регулювання міжнародних економічних відносин.

18. Яка з наступних проблем належить до предмету міжнародної економіки як науки:

- 1) оптимізація діяльності фірми;
- 2) підтримання високого рівня зайнятості в економіці;
- 3) оптимізація зовнішньоторговельних відносин країни.

19. Які країни входять до складу НАФТА:

- 1) США, Канада, Мексика;
- 2) США, Мексика, Бразилія;
- 3) Канада, США, Аргентина.

20. Проявом дії якого закону є поглиблення техніко-економічних та технологічних зв'язків національних економік:

- 1) закону інтернаціональної вартості;
- 2) закону інтернаціоналізації виробництва;
- 3) закону накопичення;

- 4) закону відповідності виробничих відносин рівню та характеру продуктивних сил.
21. З особливостей міжнародних економічних відносин на сучасному етапі вкажіть ту, що забезпечує управління ними на інтернаціональному рівні:
- 1) посилення взаємозв'язку між національними та інтернаціональними інтересами;
 - 2) зміна соціально-економічної моделі світу;
 - 3) активний вплив на міжнародні економічні відносини НТР;
 - 4) посилення механізмів регулювання міжнародних економічних відносин.
22. Методологічна функція міжнародних економічних відносин як науки полягає:
- 1) у вивченні економічних процесів та явищ, що відбуваються у світовому господарстві;
 - 2) у тому, що вона виступає теоретичним фундаментом комплексу фундаментальних наук, досліджування окремих аспектів функціонування та розвитку світового господарства;
 - 3) у виробленні практичних рекомендацій відносно заходів зовнішньоекономічної політики.
23. До основних форм інтеграції виробництва не відноситься:
- 1) міжнародний поділ праці;
 - 2) техніко-економічний рух факторів виробництва;
 - 3) міжнародна конкуренція;
 - 4) транснаціоналізація виробництва.
24. Пояснити, який параметр є пріоритетним у розвитку міжнародної інтеграції у XXI ст.:
- 1) об'єднаний інформаційний простір;
 - 2) загальна економічна система;
 - 3) загальна структура виробництва.
25. Конкретними формами міжнародного поділу праці є:
- 1) міжнародна спеціалізація;
 - 2) міжнародна кооперація;
 - 3) міжнародне комбінування;
 - 4) міжнародна концентрація капіталів;
 - 5) 1, 2 та 3;
 - 6) усе вищеназване.
26. З особливостей міжнародних економічних відносин на сучасному етапі вкажіть ту, що зумовлює раціональні зміни в структурі міжнародних економічних відносин:
- 1) посилення взаємозв'язку між національними та інтернаціональними інтересами;
 - 2) зміна соціально-економічної моделі світу;
 - 3) активний вплив на міжнародні економічні відносини НТР;
 - 4) підсилення механізмів регулювання міжнародних економічних відносин.
27. З факторів розвитку міжнародних економічних відносин у світовому господарстві вкажіть той, що виник на початку 50-х років XX ст.:
- 1) відмінності в природних умовах і ресурсах;
 - 2) міжнародний поділ праці;
 - 3) НТР;
 - 4) формування крупної промисловості.
28. Міжнародні економічні відносини – це суспільно-виробничі зв'язки між:
- 1) країнами;
 - 2) країнами і міжнародними організаціями;
 - 3) міжнародними організаціями;
 - 4) між усіма суб'єктами міжнародної економіки.
29. Визначити сучасну особливість міжнародної економічної інтеграції, що обумовлена нерівномірністю розвитку окремих регіонів світу:
- 1) динамізм;
 - 2) розвиток інтеграції в одночасно з дезінтеграцією;
 - 3) глобальний регіоналізм.
30. До основних факторів розвитку міжнародного поділу праці відносяться:
- 1) природно-географічні;
 - 2) науково-технічний прогрес;
 - 3) соціально-економічні;
 - 4) політичні;
 - 5) все зазначене.
31. Міжнародна економічна інтеграція – це:
- 1) зближення, об'єднання і взаємоприспосовування національних економік;
 - 2) встановлення сталих виробничих зв'язків між країнами, вихід відтворювального процесу за національні межі.
32. Який з факторів міжнародного поділу праці є важливішим у сучасних умовах:
- 1) природно-географічні;
 - 2) науково-технічний прогрес;

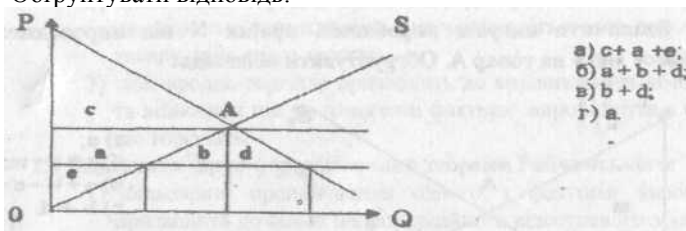
- 3) соціально-економічні;
 - 4) політичні фактори.
33. Назвіть характерні риси міжнародних економічних відносин промислово розвинених країн:
- 1) мають зрілі форми розвитку, розвиваються в умовах конкуренції і глибоких зв'язків, що переходять зі стадії інтернаціоналізації до стадії інтеграції;
 - 2) залишаються ще відокремленими, не зазнають всієї сили впливу міжнародної конкуренції, відбувається докорінний злам механізму їх міжнародних економічних відносин;
 - 3) характеризуються зміною моделі міжнародних економічних відносин і ролі у світовому господарстві.
34. Технологічний поділ праці – це:
- 1) поділ праці між учасниками виробничого процесу, котрі на основі предметної, подетальної спеціалізації виробляють рад напівфабрикатів, з яких у підсумку у межах даної кооперації праці створюють продукт особистого або виробничого споживання;
 - 2) суто кількісний поділ однорідної праці між багатьма учасниками виробничого процесу.

Тестові завдання за темами № 11 –19

1. Валютна система являє собою:
 - 1) розгалужену систему механізмів, функціонування яких має забезпечувати купівлю та продаж національних грошових одиниць та іноземних валют з метою їх використання для обслуговування міжнародних платежів;
 - 2) державно-правову форму організації валютних відносин у міжнародній економіці;
 - 3) здатність національної валюти вільно обмінюватися на валюти інших країн за встановленим курсом.
2. Яка система була історично першою у процесі еволюції світової валютної системи:
 - 1) Ямайська валютна система;
 - 2) система золотого стандарту;
 - 3) Бреттон-Вудська валютна система.
3. Термінові операції, що передбачають торгівлю стандартними контрактами, в яких регламентовані сума, метод розрахунку та термін – це:
 - 1) опціонні угоди;
 - 2) валютні операції спот;
 - 3) ф'ючерсні валютні операції;
 - 4) форвардні валютні операції.
4. Вкажіть класифікацію міжнародних кредитів за призначенням:
 - 1) короткострокові, середньострокові та довгострокові;
 - 2) комерційні, фінансові;
 - 3) приватні, урядові;
 - 4) товарні, валютні.
5. Пряме котирування валюти полягає в тому, що:
 - 1) валютний курс відображає ціну одиниці національної валюти в іноземній;
 - 2) валютний курс відображає ціну одиниці іноземної валюти в національній валюті;
 - 3) валютний курс прямо пропорційно залежить від зростання експорту;
 - 4) валютний курс прямо пропорційно залежить від зростання імпорту.

6. Визначити вигравш споживачів країни N від встановлення вільної зовнішньої торгівлі.

Обґрунтувати відповідь:

7. Вибрати вірне визначення митного тарифу:
 - 1) визначена ставка митного збору, яку необхідно сплатити при вивезенні або ввезенні товару на територію країни;
 - 2) ставка, що залежить від обсягу імпорту товару,
 - 3) обов'язковий збір, що є умовою експорту або імпорту.

8. Вибрати вірне формулювання парадоксу Леонт'єва:

- 1) теорія співвідношення чинників виробництва не підтверджується на практиці: трудонадлишкові країни експортують капіталоемну продукцію, тоді як капіталонадлишкові – трудоємну;
- 2) імпорتنний тариф може призвести до падіння, а не збільшення внутрішньої ціни на імпортний товар у випадку падіння його відносної ціни на світовому ринку в результаті введення тарифу.

9. Яка валютна система діє в світі:

- 1) Ямайська валютна система;
- 2) Бреттон-Вудська валютна система;
- 3) система валютного стандарту.

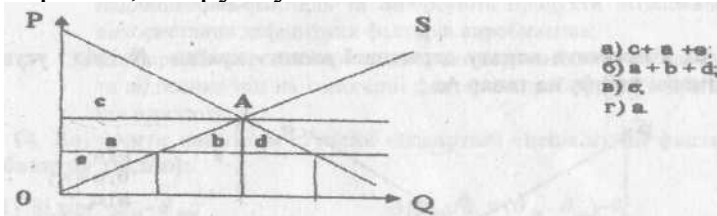
10. Вкажіть невірне положення. В системі золотого стандарту передбачалось:

- 1) фіксація золотого змісту національних валют;
- 2) заборона вільної приватної купівлі-продажу золота;
- 3) безпосередня конвертованість національної валюти у золото;
- 4) наявність фіксованих валютних курсів.

11. Рахунки "костре" являють собою:

- 1) рахунки іноземних банків у даному банку;
- 2) рахунки даного банку в іноземних;
- 3) рахунки, відкриті для колективних валют;
- 4) рахунки, відкриті для міжнародних організацій.

12. Визначити вигравш виробників країни N від встановлення вільної зовнішньої торгівлі, обґрунтувати відповідь:

13. Зростання імпорту товарів та послуг країни:

- 1) сприяє зростанню курсу національної валюти;
- 2) сприяє зниженню курсу національної валюти;
- 3) не впливає на курс національної валюти;
- 4) надає невизначений вплив на курс національної валюти.

14. Визначити види валюти по ролі у розрахункових операціях:

- 1) іноземна валюта;
- 2) конвертована валюта;
- 3) валюта експортера;
- 4) валюта клірингу;
- 5) колективна валюта.

15. Визначити форми митних зборів в залежності від характеру дії:

- 1) сезонні;
- 2) експортні;
- 3) компенсаційні;
- 4) антидемпінгові;
- 5) конвенційні;
- 6) номінальні.

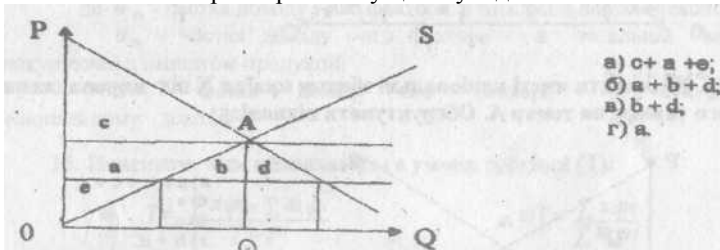
16. Вкажіть класифікацію міжнародних міграційних потоків робочої сили за територіальною ознакою:

- 1) безповоротна, тимчасова, щоденна, маятникова;
- 2) легальна, нелегальна;
- 3) міжконтинентальна, континентальна;
- 4) міграція висококваліфікованої робочої сили, міграція некваліфікованої робочої сили;
- 5) міграція у межах промислово розвинутих країн; міграція робочої сили між країнами, що розвиваються, міграція висококваліфікованої робочої сили із промислово розвинутих країн у країни, що розвиваються; міграція з країн, що розвиваються, та постсоціалістичних країн у промислово розвинуті.

17. Вкажіть невірне положення. Для Бреттон-Вудської валютної системи характерно:

- 1) використання принципу фіксованих валютних курсів;
- 2) повна демонетизація золота в сфері валютних відносин;
- 3) використання принципу плаваючих валютних курсів;

- 4) перетворення СДР у головний резервний актив і міжнародний засіб розрахунку та платежу.
18. Зростання експорту товарів та послуг країни:
- 1) сприяє зростанню курсу національної валюти;
 - 2) сприяє зниженню курсу національної валюти;
 - 3) не впливає на курс національної валюти;
 - 4) надає невизначений вплив на курс національної валюти.
19. Ціна американського автомобіля у Німеччині дорівнює 10000 €. Чому дорівнює зміна виручки американського експортера після зміни курсу від 2,5 € за \$1 до 2 € за \$1:
- 1) \$4000;
 - 2) \$2000;
 - 3) \$1000;
 - 4) \$500.
20. Пояснити дію селективного протекціонізму:
- 1) спрямований проти окремих країн або товарів;
 - 2) захищає певні галузі;
 - 3) здійснюється методами внутрішньої економічної політики.
21. Визначити види валютних ринків за змістом операцій:
- 1) ринок операцій спот,
 - 2) регіональний ринок;
 - 3) ринок депозитних операцій;
 - 4) ринок термінових угод.
22. Визначити вигоду країни N у цілому від встановлення вільної зовнішньої торгівлі:

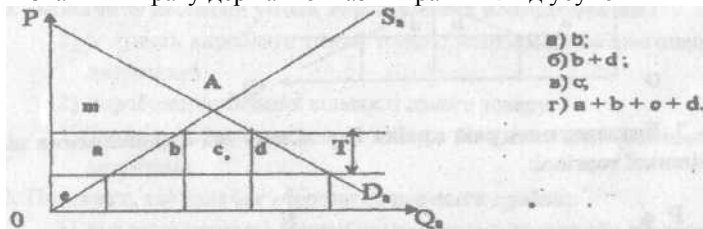

23. Визначити зворотній демпінг. Обґрунтувати відповідь:
- 1) завищення цін на експорт у порівнянні з цінами продажу тих же товарів на внутрішньому ринку.
 - 2) постійний експорт товарів за цінами, нижчими ніж справедливі;
 - 3) зниження експортних цін з метою усунення з ринку конкурентів та встановлення монопольних цін.

24. Міграція робочої сили – це:

- 1) виїзд працездатного населення із даної країни за її кордони;
- 2) в'їзд працездатного населення у певну країну з інших країн;
- 3) повернення емігрантів на батьківщину на постійне проживання;
- 4) переміщення працездатного населення через кордони певних національних економік зі зміною місця постійного проживання або періодичним поверненням до нього.

25. Визначити втрату державної казни країни N від усунення митного тарифу на товар A:

26. Міжнародна міграція капіталу – це:

- 1) сукупність попиту і пропозиції позичкового капіталу позичальниками і кредиторами різних країн;
- 2) рух грошового капіталу через розподільчий механізм світового ринку позичкових капіталів;
- 3) рух позичкового капіталу в формі надання валютних і товарних ресурсів за умов повернення, строковості й платності;
- 4) позика в грошовій або товарній формі, яка надається кредитором однієї країни позичальнику іншої країни.

27. Вкажіть класифікацію міжнародних міграційних потоків робочої сили за ступенем законності:

- 1) тимчасова, щоденна, мятникова;
- 2) легальна, нелегальна;
- 3) міжконтинентальна, континентальна;
- 4) міграція висококваліфікованої робочої сили, міграція некваліфікованої робочої сили;
- 5) міграція у межах промислово розвинутих країн, міграція робочої сили між країнами, що розвиваються, міграція висококваліфікованої робочої сили із промислово розвинутих країн у країни, що розвиваються, міграція із країн, що розвиваються та постсоціалістичних країн у промислово розвинуті.

28. Вибрати вірне формулювання парадоксу Леонтьєва:
- 1) теорія співвідношення чинників виробництва не підтверджується на практиці: трудонадлишкові країни експортують капіталоємну продукцію, тоді як капіталонадлишкові – трудоємну;
 - 2) імпорнтний тариф може призвести до падіння, а не збільшення внутрішньої ціни на імпорнтний товар у випадку падіння його відносної ціни на світовому ринку в результаті введення тарифу.
29. Визначте країни-основні донори капіталу в сучасному світі:
- 1) країни Східної Європи;
 - 2) країни "Великої вісімки";
 - 3) країни СНД;
 - 4) країни Східної Азії;
 - 5) країни Латинської Америки.
30. Вкажіть домінуючу в сучасних умовах причину вивозу капіталів:
- 1) максимізація прибутку в довгостроковому періоді;
 - 2) завоювання та утримання стратегічно важливих ринків;
 - 3) скорочення попиту на внутрішньому ринку;
 - 4) відповідь на погрозу конкуренції;
 - 5) використання дешевих трудових та природних ресурсів інших країн.
31. Вкажіть класифікацію міжнародних міграційних потоків робочої сили за напрямками:
- 1) постійна, тимчасова, щоденна, маятникова;
 - 2) легальна, нелегальна;
 - 3) міжконтинентальна, континентальна;
 - 4) міграція висококваліфікованої робочої сили, міграція некваліфікованої робочої сили;
 - 5) міграція у межах промислово розвинутих країн, міграція робочої сили між країнами, що розвиваються, міграція висококваліфікованої робочої сили із промислово розвинутих країн у країни, що розвиваються, міграція із країн, що розвиваються та постсоціалістичних країн у промислово розвинуті.

Тестові завдання

за темами № 20 –21

1. Визначити наслідки міжнародної економічної інтеграції:
- 1) відсутність жорсткого регулюючого апарату;
 - 2) необхідність утворення законодавчих і політичних обмежень у світовому масштабі;
 - 3) відсутність єдиного глобального ринку.
2. Міжнародна економічна інтеграція як процес пояснюється:
- 1) поглибленням процесів інтернаціоналізації виробництва;
 - 2) міжнародним усупільненням виробництва;
 - 3) історичною еволюцією економічних систем;
 - 4) об'єднанням внутрішніх економічних систем різних країн.
3. Визначити економічну ціль міжнародної економічної інтеграції:
- 1) насичення ринку товарами;
 - 2) можливість регулювання соціально-економічних процесів на регіональному рівні;
 - 3) досягнення найбільш високої ефективності виробництва;
 - 4) забезпечення політичної консолідації та міжнародної військової безпеки.
4. Макроінтеграція – це:
- 1) внутрішньо-фірмові об'єднання горизонтального або вертикального виду на основі потреб суб'єктів господарської діяльності і окремих регіонів, що є зонами підвищеної зовнішньоекономічної активності;
 - 2) об'єднання фірм за галузями виробництва;
 - 3) об'єднання фірм за галузями виробництва з врахуванням їх потреб.
5. Об'єктами міжнародної економічної інтеграції є:
- 1) товари та послуги;
 - 2) матеріально-грошові та трудові ресурси;
 - 3) галузі економіки;
 - 4) вірної відповіді немає.
6. Суб'єктами міжнародної економічної інтеграції є:
- 1) економічно відособлені сторони, що здійснюють міжнародне виробниче та науково-технічне співробітництво, обмін товарами та послугами;
 - 2) окремі підприємства, що залежать одне від одного у процесі виробництва;
 - 3) вірної відповіді немає.
7. Зоною вільної торгівлі є:
- 1) зона, в межах якої підтримується вільна від митних обмежень міжнародна торгівля;

2) зона, в межах якої різні країни торгують єдиним товаром за певними цінами;

3) зона спільного ринку.

8. Визначити загальні характеристики митного союзу:

- 1) наявність угод двох або більше держав про скасування митних зборів у торгівлі;
- 2) форма торгового протекціонізму;
- 3) наявність угод про лібералізацію міжнародної міграції робочої сили.

9. Пояснити, який параметр є пріоритетним у розвитку міжнародної інтеграції у XXI ст.:

- 1) об'єднаний інформаційний простір; .
- 2) загальна економічна система;
- 3) загальна структура виробництва.

10.3 перерахованих форм інтеграційних об'єднань назвіть ту, в якій здійснюється вільний рух товару, капіталу, робочої сили і послуг:

- 1) митний союз;
- 2) спільний ринок;
- 3) зона вільної торгівлі;
- 4) економічний союз;
- 5) політичний союз.

11. З перерахованих форм інтеграційних об'єднань назвіть ту, в якій проводиться єдина економічна політика і регулюються соціально-економічні процеси:

- 1) митний союз;
- 2) спільний ринок;
- 3) зона вільної торгівлі;
- 4) економічний союз;
- 5) політичний союз.

12. Передумовами інтеграції України у світогосподарську систему є:

- 1) визначення пріоритетів розвитку національного виробництва;
- 2) реалізація зовнішньоекономічної стратегії на засаді збереження існуючих факторів виробництва і отримання дефіцитних факторів виробництва;
- 3) реалізація національних конкурентних переваг;
- 4) відсутність власних валютних резервів;
- 5) вірної відповіді немає.

13. Визначити характерні ознаки інтеграції України у світогосподарську систему:

- 1) введення національної валюти;
- 2) утворення міжбанківської валютної біржі;
- 3) захист внутрішнього ринку від іноземної конкуренції;
- 4) встановлення валютного курсу;
- 5) лібералізація торгівлі;
- 6) ліквідація валютних резервів.

14. Пояснити, які інтеграційні параметри були характерними для України у складі СРСР:

- 1) зовнішня конвертованість національної валюти;
- 2) фіксований валютний курс;
- 3) гнучкий валютний курс;
- 4) відсутність іноземних інвестицій;
- 5) обмеженість зовнішньої торгівлі.

15. Що є наслідками утворення інтеграційних об'єднань за участю України:

- 1) підключення економіки України до загальноєвропейських інтеграційних процесів;
- 2) інтеграція України до європейського ринку;
- 3) утворення загальноєвропейської системи управління інтеграційними процесами.

16. Із факторів, які перешкоджають входженню України до міжнародної економіки, назвіть внутрішні:

- 1) суперечності регіонального характеру, складності діалогу з міжнародними фінансовими організаціями;
- 2) не визначені напрями і механізм структурної перебудови народного господарства, не вирішені питання безпеки у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

17. З факторів, які перешкоджають входженню України до міжнародної економіки, назвіть зовнішні:

- 1) суперечності регіонального характеру, складності діалогу з міжнародними фінансовими організаціями;
- 2) не визначені напрями і механізм структурної перебудови народного господарства, не вирішені питання безпеки у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

18. Назвіть детермінанти у механізмі реалізації конкурентних переваг України у світовому просторі:

- 1) стабілізація і нарощування виробництва;
- 2) залучення іноземного капіталу;
- 3) створення високих технологій;

- 4) насичення і підвищення якості товарів на внутрішньому ринку, створення конкурентного середовища.
19. Назвіть фактори розвитку міжнародних економічних відносин України:
- 1) виникнення нових держав, поява нових регіональних економічних центрів, перехід від конфронтації до співробітництва;
 - 2) геополітичне положення, багаті ресурси, значний економічний і науково-технічний потенціал.
20. Виникнення нових держав, поява нових регіональних економічних центрів, перехід від конфронтації до співробітництва – це:
- 1) умови розвитку міжнародних економічних відносин України;
 - 2) фактори розвитку міжнародних економічних відносин України.
21. Геополітичне положення, багаті ресурси, значний економічний і науково-технічний потенціал – це:
- 1) умови розвитку міжнародних економічних відносин України;
 - 2) фактори розвитку міжнародних економічних відносин України.
22. Вкажіть детермінанти реалізації національних економічних інтересів України:
- 1) розвиток двосторонніх міждержавних відносин;
 - 2) розширення участі в Європейському Союзі;
 - 3) співробітництво в рамках СНД;
 - 4) членство в ООН та інших міжнародних організаціях.